

III. a 411 c. ř. s. navzájem). Autor si ovšem nezakrývá, že přikloní-li se k názoru, že o vzájemně uplatněné pohledávce jest rozepře zahájena, vzniká tu jakýsi rozpor mezi kompensací provedenou před sporem a mezi kompensací namítanou teprve ve sporu, neboť přijetím zásady o litispendenci se brání soudci, aby respektoval nastalý civilistický účinek kompensace. V případě předprocesní kompensace totiž nebude již o vzájemné pohledávce rozepře zahájena a rozhodnutí o ní nebude účastno moci práva (námitka rei judicatae v jiných sporech), nýbrž faktum nastalé kompensace bude možno později uplatnit jen jako okolnost hmotně-právní; naproti tomu při kompensaci prováděné teprve ve sporu bude o vzájemné pohledávce rozepře zahájena a nastane po rozsudku ohledně ní i res judicata. Ke kompensaci jest možno namítati i takové pohledávky vzájemné, které již byly pravomocně zjištěny. Soud nebude o nich rozhodovati, nýbrž jen v důvodech vysloví, že zažalovaná pohledávka kompensací zanikla a žalobu zamítne. Pravomocně zjištěná vzájemná pohledávka nebude tedy znovu předmětem sporu. 13. Autor jedná dále o odděleném jednání ve sporu o pohledávce žalobní a o vzájemné pohledávce, o omezení jednání na námitku kompensace. 14. Ukazuje na vznik § 391, odst. III. c. ř. s., na nedostatky zákonné úpravy, kri-

tisuje nedomyšlenost Kleinovu. 15. Nenormativisticky řeší autor řízení po vydání částečného rozsudku ve smyslu vládnoucích názorů v písemnictví. Autor má za to, že je-li částečným rozsudkem rozhodnuto o zažalované pohledávce a jedná-li se dále o pohledávce namítané ke kompensaci, jest a) celé další řízení vázáno na osud rozsudku částečného, jenž se stal zatím předmětem líčení u soudů vyšších stolic; to proto, poněvadž o vzájemné pohledávce (proti názoru Kleinovu) možno rozhodovati jen tehdy, je-li tu existentní zažalovaná pohledávka; b) částečný rozsudek však sám jest závislým na rozhodnutí o vzájemné pohledávce, poněvadž v konečném rozsudku má býti spor uveden do toho stavu, jaký by tu býval, kdyby bylo bývalo rozhodnuto rozsudkem jediným; soud tedy případně částečný rozsudek až do výše kompensace zruší a žalobu zamítne. V tomto směru není ovšem pro řešení autorovo dosud normativního podkladu, ač každé jiné řešení zajisté jest nepřiměřené. 16. Posléze řeší autor pravomoc rozhodnutí o vzájemné pohledávce a formu, v jaké má námitka kompensace býti vyřízena. 17. O otázkách útrat sporu se autor jen letmo zmiňuje. 18. Proti judikatuře však připouští zásadně kompensaci i po rozsudku, tedy v řízení exekučním cestou opošícní žaloby.

Pužman.

Po časopisech.

Unifikace čsl. práva.

»Právny obzor« počínaje č. 9. letošního ročníku otiskuje referáty, které budou proneseny na Unifikačním kongresu právníků v Bratislavě dne 26.—28. září t. r. Všeobecný požadavek vyslovil Dr. Emil Stodola, aby sestaveno bylo repertorium platného práva na Slovensku dle obdobné francouzské publikace pro El-sasko-Lotrinsko (str. 413 a n.). Velmi zajímavě a důkladně studuje nové čsl. občanské právo s hlediska platného práva slovenského Dr. Štefan Luby (str. 416 a n.). Civilnímu právu procesnímu věnuje referát univ. prof. Dr. Štajgr (str. 291 a n.) a korreferát adv. Dr. Ziegler (str. 265 a n.); Dr. Vaverka pojednává o unifikačním problému v civilních rádech států

poválečné střední Evropy (str. 337 a n.). Týž autor referuje též o unifikaci českoslov. práva finančního. Obsáhlý referát přináší prof. Dr. Bilovský o unifikaci zákonů zemědělských (str. 305 a n.) a Dr. Jiří Hora o unifikaci práva filmového (str. 446 a n.). Pro nedostatek místa upozorňujeme výňatky jen na obor trestního práva, jemuž jsou věnovány dva referáty. Z referátu univ. prof. Dra Miloty (str. 496 a n.) uvádíme:

»Přípravné osnovy trestního zákona ministerstvo spravedlnosti nepřijalo za základ svého návrhu pro Národní shromáždění, nýbrž vypracovalo nový návrh. Tento návrh byl sice v nedávné době vytištěn, ale nebyl sdělen veřejnosti, nýbrž jen zaslán omezenému počtu teoretických i praktických odborníků k tomu konci, aby se o něm mohly konati později porady, ve kterých by byl podroben revizi. Nyní pracuje ministerstvo

na návrhu zákona o výkonu trestů a zabezpečovacích opatření, kterážto část byla z návrhu trestního zákona vyňata; po ukončení této práce má být zveřejněn návrh kodifikační komise, týkající se trestního řádu. Podle plánu ministerstva mají být všechny tyto tři osnovy předloženy Národnímu shromáždění najednou...

Nemůžeme v novém trestním zákoně úplně zavrhnouti ideu odplaty a nastolit na místo ní výlučně zásadu ochrany společnosti, nýbrž je nutno vytvořiti zdravý kompromis obou těchto zásadních stanovisek. Podle toho kompromis, jak si jej představuji, vyžaduje tato základní opatření: 1. Předmětem trestu zůstává člověk, který je za svůj čin odpovědný. 2. Pojem viny musíme v zákoně upravit tak, aby obsahoval nejen prvek mravní, nýbrž i prvek sociální, ve kterém by se zračila i odpovědnost za nebezpečnost, jakou viník při svém činu projevil... Navrhují sám, abychom se spokojili s uzákoněním dosavadního tradicionálního rozdělení trestné viny na úmysl a nedbalost... 3. Na obsahu i rozsahu pojmu přičetnosti nebude třeba mnoho měniti... 4. Je správné, trestá-li se pokus stejně jako dokonáný čin; menší trestnost pokusu můžeme uznati jedině, jestliže příčina, pro kterou čin zůstal nedokonán, vězí v subjektivním momentu: znemožnil-li viník zdar svého konání svou nerozhodností, váhavostí, nedostatkem náležitě pečlivosti, volbou nedostatečných prostředků, nezkušeností a pod. V takovém případě je jeho nebezpečnost a též i vina menší a není proto třeba přísnějšího zákroku proti němu. Totéž stanovisko má rozhodovati též o trestnosti absolutně nezpůsobilého pokusu a skutkového omylu... 5. Musíme zabezpečovací opatření pokládat nikoli za vedlejší doplněk trestní reakce, nýbrž za její integrující část. Vůbec je třeba, aby zabezpečovacím opatřením byly vyplněny všechny mezery, které vznikají v boji proti zločinnosti tím, že trestní reakce nemůže překročiti meze, vykázané jí trestní odpovědností stanovenou na podkladě přičetnosti a viny. 6. Vycházíme z přesvědčení, že trest smrti jako trest se nedá hájiti, že však převládající veřejné mínění jej stále žádá, navrhnul jsem, aby byl zařaděn pod názvem »poprava« do zabezpečovacích opatření a připuštěn při těžkých zločinech u takového zločince, který se jeví býti trvale nebezpečný. Jako trest by zůstal trest smrti vyhrazen stannému řízení, kde projevuje svůj generálně prevenční účinek.»

Z referátu Dra D r b o h l a v a (str. 220 a n.), v němž zejména jsou hodnoceny a podrobně vytčeny již unifikované trestní předpisy, poukážeme na závěr:

»Z přehledu unifikačních zákonů v oboru práva trestního seznáváme, že výsledky prací unifikačních v tomto oboru práva jsou od doby naší samostatnosti velmi skrovné. Nejen že ty zákony, které stanoví stejné trestní předpisy pro celý stát, neodpovídají svým obsahem, rozsahem, důležitostmi a počítaností unifikačních předpisů té dlouhé době, která uběhla již ode dne vzniku našeho samostatného státu, ale zůstávají i daleko za konsolidací a unifikací politických, sociálních, hospodářských ba i finančních poměrů a veškerého života uvnitř na celém území našeho státu. Unifikace trestního práva nejde stejným krokem s unifikací života v samostatném státě. Různými zásadami trestního práva nebylo dosud vůbec hnuto. I činy trestné, které byly unifikacními zákony unifikovány, řídí se stále různými zásadami různého práva. Zásady ty se nijak nesblížily, nýbrž naopak, jsouc aplikovány i na činy trestné již unifikované, se ještě rozšířily. Při aplikaci těchto různých zásad různého trestního práva třeba ještě vždy stále utíkat se k výkladu cizích nejvyšších soudů — dříve nejvyššího soudu ve Vídni a kurie v Budapešti, ježíž rozhodnutí plenární a k zachování jednotnosti práva vydané před převratem, mají docela pro naše soudy na Slovensku a Podkarpatské Rusi dodnes závaznost zákona, byla-li řádně publikována. To je právní stav důstojnosti samostatného státu sotva náležitě odpovídající.«

Převod nemovitosti za dluhy ještě darováním.

K této glose uveřejněné v Právní praxi v minulém ročníku na str. 133 jest upozorniti na kritiku rozhodnutí z 31. října 1936, Rv I 2013/34, vyšlou z péra Dra Emila Daningera v Richterzeitung, 1937, na str. 205 pod názvem: »Entgeltlichkeit des Kaufvertrages durch Uebernahme von Hypotekarschulden?«, která řešení nejvyššího soudu rovněž odmítá. Nejvyšší soud v cit. rozh. vyslovil právní větu:

»Hypotekární dluh, který již podle §§ 443 a 1409 všeob. obč. zák. musí každý nabyvatel nemovitosti s touto převzítí, není vzájemnou hodnotou poskytnovanou zciziteli ze jmění nabyvatelova, není úplatou a pouhé převzetí dluhu nečiní smlouvu, již byla nemovitost postoupena, smlouvou úplatnou.«

Nejvyšší soud patrně sám uznal výjimečnost cit. rozh. tím, že je nepojal do úřední sbírky.

Jak se soudí spory z nekalé soutěže v ČSR.

Pod tímto názvem líčí v jubilejním čísle 5/6 časopisu »Soutěž a Tvorba« z května-června 1937, vydaném k prvému desetiletí našeho zákona proti nekalé soutěži, předseda senátu pro nekalou soutěž krajského soudu civilního v Praze, Dr. Miloš W i r t h, jak se v soudní praxi vyvíjela aplikace zákona proti nekalé soutěži. Přínos článku jest pro právní praxi velmi cenný, nehledě k poutavému podání. Autor upozor-

ňuje zejména na význam zvláštního senátu pro spory z nekalé soutěže, na nutnost změny § 402, odst. 2 ex. ř. (připuštění rozhodování nejvyš. soudu o prozatímních opatřeních, aby docílena byla *jednotnost rozhodování vrchních soudů*), *nevhodnost ustanovení* nového c. ř. s. o příslušnosti soudů obchodních a okresních ve sporech z nekalé soutěže. Bylo by vítati, kdyby i v jiných oborech osvědčení praktické podobným způsobem dávali k dispozici své zkušenosti.

Z právní praxe.

Jak odvrátiti zrušení exekuce na cennou nezabavitelnou věc?

Exekuce na takový předmět (na př. zlaté kapesní hodinky) jest přípustna, třebaže jde o věc jinak podle § 251 ex. ř. nepostradatelnou, když vymáhající věřitel v náhradu za drahocenný předmět poskytne povinnému méně cenný předmět stejného druhu, potřebám povinného vyhovující. (Srov. rozh. č. 425 sb. n. s.)

Pro praxi důležitou otázkou, do kdy vymáhající věřitel musí prohlásiti ochotu, dodat jiný předmět za věc nezabavitelnou, zabývají se rozhodnutí č. 12.179 sb. Vážného, které vylučuje přípustnost návrhu, jakmile zabavená věc byla pravoplatným usnesením z exekuce vyloučena, a dosud neuveřejněné rozhodnutí z 8. července 1937, č. R I 758/37, které praví:

»Doba, kdy vymáhající věřitel musí prohlásiti ochotu, dodat jiný předmět za

věc nezabavitelnou, určuje se podle povahy případu. Nezabavil-li výkonný orgán takovou věc ihned při provedení zájmu, musí vymáhající věřitel ihned při výkonu, po případě, nebyl-li přítomen výkonu, po uvědomění o něm učiniti příslušný návrh. Jinak se má věc, byl-li takový předmět zabaven a navrhl-li pak dlužník dodatečně, aby onen předmět byl z exekuce vyloučen. Tu stačí zajisté, prohlásí-li vymáhající věřitel svou ochotu, dodat povinnému jiný, méně cenný předmět, jakmile se doví o návrhu povinného, neboť dříve neměl příčiny, aby takový návrh učinil.«

Co se tkne postupu při vyřízení návrhu, ukládá ono rozhodnutí exekučnímu soudu povinnost zkoumati, zda jde o zabavený předmět poměrně vyšší ceny, jež lze bez újmy povinných nahraditi předmětem téhož druhu, a pak zda nabízený předmět jest pro potřebu povinného dostatečným. Dodávám, že šlo v souzeném případě o přípustnost zabavení šicího stroje používaného v domácnosti povinného. Frydrych.

Autoři článků v tomto čísle.

První prezident nejv. správního soudu a univ. doc. Dr. Emil Hácha, sekční šéf min. univ. Karel Schrotz, říd. rada Ústřední soc. pojišťovny Dr. Vladimír Piskač, univ. asistent Dr. Štefan Luby, vrch. komisař Dr. František Muchka, advokátka v Brně Dr. Erika Staňkovská, rada kraj. soudu v Litoměřicích Dr. Josef Frydrych, gen. sekretář Plod. bursy v Brně Dr. Alois Chytil.